

▼ حرف روز

جنگ می شود یا نه؟

جنگ می شود یا نه؟ این سئوالی است که شاید بیشترین فراوانی را در بین سئوالات و پرسش های سیاسی مخاطبین دارد. این را باید مد نظر داشت که جنگ هم مانند پدیده های سیاسی و اجتماعی دارای پیشران ها و پسران های بسیاری است، یعنی عوامل بسیاری ممکن است آن را به جلو یا به عقب بیندازند و یا مانع آن شوند.

این پیشران ها و پسران ها به ما می گویند که هر چند باید احتمال جنگ را بالا فرض نمود ولی بازیگر عقلانی آن است که بتواند در گام اول مانع جنگ شود و در صورت وقوع جنگ بر نظام محاسبات و هزینه فایده طرف مقابل تاثیرگذار باشد.

آنچه در جبهه خودی در حال وقوع است این است که ایران به دنبال آن است که در جنگ محاسباتی این ذهنیت را برای طرف مقابل پدید آورد که پدیده جنگ می تواند به همه بازیگران منطقه ای خسارت جدی وارد کند.

تهدید ایران مبنی بر مورد حمله قرار دادن تأسیسات فناوری اطلاعات، کابل های اینترنتی، تأسیسات انرژی و ... با هدف بازنمایی ذهنی هزینه های جنگ برای همه بازیگران منطقه ای و فرامنطقه ای است.

اصل بر این است که همه در هزینه های امنیت و ناامنی منطقه شریکند. این یک اصل اساسی است که «در منطقه هیچ کس به تنهایی امنیت نخواهد داشت یا باهم امنیت می سازیم یا باهم در ناامنی زندگی می کنیم».

در این محیط سیال و جنگل گونه (آناشیکال) هر امری _ نه به صورت صد در صد و قطعی _ بلکه ممکن و محتمل است. لذا فرمانده میدان بنایش بر این است که با یک عقل سرد و قلب گرم بنشیند و تمام سناریوهای موجود را بر کاغذ بیاورد و برای آنها برنامه ریزی بکند. اما آنچه عیان و آشکار است این است که در این مدت ایران تلاش کرده است که ۳ توسعه مهم را در برنامه نظامی و امنیتی خودش جای دهد.

توسعه میدان عملیات، به روز رسانی تاکتیک های رزم و روزآمد کردن تجهیزات نبرد ۳ اقدام مهمی است که از سوی میدان در مدت اخیر انجام پذیرفته است. بنا بر آن است که تلاش گردد تا دشمن بر اساس منطق هزینه فایده به این نتیجه برسد که جنگی را شروع نکند؛ چون هزینه هایش برایشان سخت و سنگین است.

ولی اگر حماقت دیگری انجام دهد محیط، ابزار و تاکتیک های نبرد از سوی ما شگفتانه هایی برای دشمن داشته باشد. این اصل اساسی و مهم در نگاه ما به صحنه جنگ است که ما جنگ طلب نیستیم ولی جنگ بلد هستیم. ما تلاش می کنیم که جنگیم ولی اگر در معرکه ای وارد شدیم شکست خورده بپروان نخواهیم آمد؛ باذن ...

[یعقوب ربیعی]

▼ گزارش روز

لزوم آرایش عملیاتی در حوزه اقتصاد

افزایش دو برابری واردات کالا از بنادر شمالی کشور، ظرفیت این مسیر را برای کاهش وابستگی به بنادر جنوبی برجسته کرده است. آرایش عملیاتی در حوزه اقتصاد، امروز بیش از هر زمان دیگری ضروری به نظر می رسد؛ چرا که امنیت غذایی کشور و تأمین کالاهای اساسی و نهادهای دامی، به تنوع مسیرهای تأمین وابسته است. برنامه ریزی برای واردات ۸ میلیون تن کالا از بنادر شمالی تا پایان سال انجام شده؛ رقمی که در صورت تحقق، نقش مهمی در تأمین نیازهای کشور خواهد داشت. با این حال، این مسیر با چالش های جدی روبه روست که رفع آنها برای تبدیل ظرفیت جغرافیایی به ظرفیت واقعی و پایدار ضروری است. نخستین چالش، جهش هزینه حمل است. کرایه حمل هر تن کالا که پیش تر حدود ۲۰ دلار بود، اکنون به ۱۲۰ دلار رسیده و این افزایش، هزینه انتقال کالا را بالا می برد و بر قیمت تمام شده نهادهای دامی و دیگر کالاهای مصرفی اثر می گذارد. دومین اقدام عملیاتی، استفاده از ظرفیت انبارهای شرکت های دولتی است. شرکت پشتیبانی امور دام، سازمان تعاون روستایی، شرکت خدمات حمایتی کشاورزی و شرکت بازرگانی دولتی در استان های مختلف انبار در اختیار دارند و این ظرفیت ها می تواند در دریافت هزینه متعارف در اختیار بخش خصوصی قرار گیرد تا کالا مستقیماً از بندر به انبارهای هدف منتقل شود. این اقدام از انباشت محموله ها در گمرک و افزایش هزینه انبارداری جلوگیری می کند. سومین چالش، ترافیک و کندی تخلیه در بنادر شمالی است. دموژ روزانه یک کشتی ۷۰ هزار تنی حدود ۳۰۰ هزار دلار است و هر روز تأخیر در تخلیه، هزینه قابل توجهی به زنجیره واردات تحمیل می کند. افزایش سرعت تخلیه و هماهنگی گمرک و دستگاه های متولی از الزامات استفاده مؤثر از این ظرفیت است. چهارمین اقدام، ساماندهی کامیون های مسقف حمل بار در استان مازندران است. بخشی از این ناوگان به دلیل جذابیت کرایه های بالاتر برون شهری، تمایل کمتری به جابه جایی کالا از بندر به انبارهای داخل شهر دارد و راهداری استان باید با برنامه ریزی، امکان دسترسی به کامیون های مورد نیاز را فراهم کند. افزون بر این چهار اقدام، تعیین تکلیف و شناور شدن سریع تر سهمیه های تجاری اوراسیا نیز ضروری است. محدود کردن واردکنندگان به مبداهای مشخص، انعطاف بخش خصوصی را کاهش می دهد و آنها را درگیر فرآیندهای اداری می کند. تعیین سریع تر و انعطاف پذیرتر سهمیه ها به واردکنندگان اجازه می دهد متناسب با شرایط بازار و هزینه حمل و ظرفیت بندر، مسیر تأمین کالا را انتخاب کنند. آرایش عملیاتی در حوزه اقتصاد به معنای استفاده همزمان از ظرفیت بندر شمالی و جنوبی و افزایش توان تخلیه و حمل و کاهش هزینه های لجستیکی و تسریع ترخیص است. اگر هدف افزایش واردات از شمال به ۸ میلیون تن تا پایان سال باشد، صرف افزایش تقاضا کافی نخواهد بود و کاهش هزینه حمل و استفاده از انبارهای موجود و ساماندهی ناوگان جاده ای و رفع موانع اداری باید همزمان پیش برود تا ظرفیت جغرافیایی بندر شمالی به ظرفیت واقعی و پایدار برای تأمین کالا تبدیل شود. این آرایش عملیاتی، نه یک انتخاب، بلکه ضرورتی برای امنیت غذایی و تابآوری اقتصاد ملی است.

[علی فاتح]

▼ خبر ویژه

روبل و ریال هژمونی اسکنا س آمریکایی را دفن کردند

کامبیز میرکریمی، عضو هیئت رئیسه اتاق مشترک بازرگانی ایران و روسیه، با تأکید بر ضرورت دلارزدایی در مبادلات دوجانبه گفت که بخشی از مبادلات تجاری ایران و روسیه از طریق بسترهای بانکی و پیامرسان های مالی دو کشور با روبل و ریال تسویه می شود و همچنین اتصال شبکه های کارت بانکی، پرداخت های خرد مسافران و دانشجویان را در روسیه ممکن کرده است. وی با اشاره به اینکه در شرایط تحریمی فعلی، استفاده از پول های ملی برای هر دو کشور یک الزام قطعی و گریزناپذیر است، افزود: «وقتی سوئیفت قطع است و محدودیت های سنگین تحریمی حکم فرماست، فعالان اقتصادی مجبور می شوند به سراغ حساب های اجرایی یا اصطلاحاً شرکت های تراستی بروند» میرکریمی تصریح کرد که صادرات ایران به روسیه از مرز یک میلیارد دلار عبور کرده و این احتمال تقویت شده که با جهش های پی در پی، حجم صادرات به تراز واردات نزدیک شود. وی با اشاره به معضل چندمرحله ای بودن ارز گفت: «زمانی که صادرکننده فرصت می یابد با استفاده از کارت های بازرگانی متفرقه ارز حاصل از فعالیت خود را در بازار آزاد با بهای واقعی تر به فروش برساند، طبیعی است که منافع خود را بر روش های رسمی ترجیح دهد» این عضو اتاق بازرگانی ایران و روسیه با اشاره به عملکرد بانک مرکزی روسیه در مواجهه با تحریم ها گفت: «مراجعه پولی مسکو بدون ایجاد شوک های بخشنامه ای و مداخله دستوری، با اتکا به ابزارهای مالی کارآمد فضا را مدیریت کردند» و افزود که امروزه تجار ایرانی هیچ گونه ابایی از انعقاد قراردادهای با پایه روبل ندارند.

انتقاد اوپاما از جنگ علیه ایران

باراک اوپاما، رئیس‌جمهور سابق آمریکا، در تجمع انتخاباتی در ایالت اوهایو با انتقاد از جنگ این کشور علیه ایران اذعان کرد که ایران سلاح هسته‌ای نداشت و با کنایه به رئیس‌جمهور فعلی آمریکا گفت که کاخ سفید شبیه به «کاخ صدام» شده است. اوپاما گفت: «رئیس‌جمهور فعلی تصمیم گرفت مجموعه‌ای از تصمیمات بد را اتخاذ کند. ترامپ چندین وعده انتخاباتی خود را که هنگام بازگشت به کاخ سفید در سال ۲۰۲۴ داده بود، زیر پا گذاشت.» وی با اشاره به وضعیت وخیم اقتصادی آمریکا افزود: «اگر قبل از آن فکر می‌کردید همه چیز خیلی گران است، الان همه چیز گران‌تر شده است. هزینه وام مسکن، خدمات درمانی، قبوض آب و برق و نرخ بهره افزایش یافته و فشار اقتصادی بر خانواده‌های آمریکایی بیشتر شده است. قیمت بنزین به گالنی ۴ تا ۵ دلار رسیده و قیمت گازوئیل از ۶ دلار نیز عبور کرده و همچنان در حال افزایش است.» رئیس‌جمهور پیشین آمریکا با اذعان بر اینکه ۷ ماه پس از آغاز جنگ علیه ایران، صدها آمریکایی کشته و زخمی شده‌اند و ذخایر موشکی آمریکا رو به پایان است، گفت: «بسته شدن تنگه هرمز عامل افزایش قیمت نفت، گازوئیل و تقریباً همه کالاها در آمریکا است. همچنین، ایران سلاح هسته‌ای نداشت و نیازی به شلیک حتی یک موشک هم نبود.» اوپاما با کنایه به اقدامات دونالد ترامپ گفت: «کاخ سفید را طوری کرده که انگار صدام حسین یک شعبه از رستوران زنجیرهای چیزکیک فکتوری افتتاح کرده است! همه جا را طلا گرفته است!» وی همچنین پیت هگست، وزیر جنگ آمریکا را «جدی نیست» خواند و گفت: «هگست بسیار بر مسائل مهمی مانند خط فک و سطح تست‌سترون سربازان ما متمرکز است.» اوپاما در پایان متعهد شد که با حضور دموکرات‌ها در کنگره پس از انتخابات میان‌دوره‌ای، این حزب می‌تواند «رهبری واقعی» را برای کاهش هزینه‌ها نشان دهد.

فرانسه در آستانه انفجار سیاسی

مرتضی مکی، کارشناس مسائل بین‌الملل، با اشاره به اعتراضات اخیر فرانسه و بحران سیاسی در این کشور اظهار داشت: «در چهار سال گذشته، چهار نخست‌وزیر در فرانسه به قدرت رسیده‌اند که این مسئله نشان دهنده بی‌ثباتی سیاسی در این کشور است. تضعیف نظام دوحزبی و بی‌ثباتی در ساختار سیاسی، شرایط را در فرانسه پیچیده کرده و نگرانی‌ها درباره افزایش محبوبیت احزاب افراطی را به شدت افزایش داده است.» وی با اشاره به ریشه‌های اقتصادی این بحران گفت: «از سال ۲۰۰۸، زمانی که بحران مالی سراسر اروپا را فرا گرفت، کشورهای اروپایی تحت تأثیر این بحران قرار گرفتند و دولت‌ها به اجرای برنامه‌های ریاضت اقتصادی و کاهش هزینه‌های دولت روی آوردند.» مکی با اشاره به تأثیر بحران تنگه هرمز بر اقتصاد اروپا تصریح کرد: «پس از جنگ آمریکا و جمهوری اسلامی ایران و بسته شدن تنگه هرمز، بخش قابل توجهی از عرضه جهانی انرژی، از جمله حدود یک‌پنجم نفت جهان و نزدیک به ۴۰ درصد گاز طبیعی مایع، با اختلال مواجه شد.» وی افزود: «لورولا فون در لاین، رئیس کمیسیون اروپا، چندین بار به این موضوع اشاره کرده است که اروپا در مدتی که تنگه هرمز بسته بوده، حدود ۱۰۰ میلیارد دلار هزینه اضافی برای خرید نفت و گاز مورد نیاز خود پرداخته است.»

تظاهرات ده‌ها هزار نفری علیه نتانیاهو در آستانه انتخابات

در حالی که دو روز دیگر به انتخابات پارلمانی رژیم صهیونی باقی مانده است، ده‌ها هزار نفر از مخالفان بنیامین نتانیاهو در تل‌آویو علیه وی و به بهانه شکست امنیتی ۷ اکتبر دست به تظاهرات زدند و خواستار تشکیل کمیسیون مستقل تحقیق درباره این شکست شدند. طبق گزارش رويترز، برگزارکنندگان شمار شرکت‌کنندگان را بیش از ۱۰۰ هزار نفر اعلام کرده‌اند. در این تجمع که سه روز پیش از انتخابات پارلمانی برگزار شد، شماری از رهبران احزاب مخالف نتانیاهو از جمله گادی آیزنکوت، رهبر حزب «یاشار» و از رقبای اصلی نتانیاهو در انتخابات، یائیر گولان، رهبر حزب دموکرات‌ها، آویگدور لیبرمن، رهبر حزب «اسرائیل خانه ما»، نفتالی بنت، رهبر حزب «باهم»، و یائیر لاپید، رهبر مخالفان و رئیس حزب «آینده‌ای هست»، حضور داشتند. با این حال به گفته تحلیلگران، در ارتباط با سیاست خارجی رژیم صهیونی، هیچ تفاوتی میان گادی آیزنکوت و نتانیاهو و دیگر سران احزاب وجود ندارد و در واقع زمانی که موضوع فلسطین، لبنان یا ایران مطرح می‌شود، هیچ‌کدام ابایی از جنایت بی‌محبا ندارند. انتخابات پارلمانی رژیم صهیونی روز سه‌شنبه در حالی برگزار می‌شود که تا آخرین نظرسنجی‌های منتشرشده، گادی آیزنکوت در رقابت فردی با بنیامین نتانیاهو وضعیت بهتری دارد، اما هیچ‌یک از دو جناح اصلی هنوز اکثریت مطمئن برای تشکیل دولت ندارند و مسئله اصلی این است که هر جناح بتواند حمایت دست‌کم ۶۱ نماینده از مجموع ۱۲۰ کرسی کنست را به دست آورد.

▲ گادی آیزنکوت، رهبر حزب اپوزیسیون «یاشار» رژیم صهیونی، گفت بنیامین نتانیاهو دیگر صلاحیت رهبری این رژیم را ندارد. وی با انتشار پستی در شبکه اجتماعی ایکس نوشت نتانیاهو «پس از فروپاشاندن جامعه اسرائیل و تضعیف ارتش، اکنون هدف بعدی خود را نشانه رفته که همان فروپاشی اقتصاد اسرائیل برای نسل‌های آینده است.» آیزنکوت افزود اظهارات نتانیاهو در هفته گذشته «دلیل قاطعی است مبنی بر اینکه او واقعیت‌ها را نمی‌بیند و وارد دنیای توهمات شده است.»

▲ غلامرضا نوری، وزیر جهاد کشاورزی، گفت: «در دوره نزدیک به یک‌سال‌ونیم گذشته، با وجود فشارها و هدف قرار گرفتن این بخش از سوی دشمن، نظام تأمین امنیت غذایی کشور به‌خوبی عمل کرد و کمبودی در این حوزه به وجود نیامد.» وی افزود: «یکی از پایه‌های اصلی این عملکرد، کار کارشناسی و توجه به عدالت بود.» نوری تصریح کرد: «برخی می‌پرسند چرا مذاکره می‌کنید، در حالی که در جریان مذاکره به ما حمله شد؛ اما تفاوت ما این است که با مذاکره، پشت جبهه را خالی نکردیم و آمادگی دفاعی خود را همچنان محکم و استوار حفظ کردیم.»

▲ اسماعیل بقایی، سخنگوی وزارت امور خارجه، در واکنش به ابراز نگرانی آلمان و چند کشور اروپایی دیگر نسبت به تشدید تنش‌ها، مواضع آنها را «متناقض و غیرمسئولانه» خواند. وی با یادآوری جمله فریدریش مرتس، صدراعظم آلمان، در ژوئن ۲۰۲۵ نوشت: «این همان کار کیفی است که اسرائیل برای همه ما انجام می‌دهد.»

▲ منابع خبری ساعتی پس از اعلام سازمان هواپیمایی عربستان سعودی مبنی بر بازگشایی فرودگاه ریاض، از حمله پهپادی یمن به این شهر خبر دادند. ارتش سعودی همانند دفعات گذشته مدعی شد یک پهپاد را بر فراز ریاض رهگیری و ساقط کرده است، اما هیچ تصویری از لاشه پهپاد منتشر نشده است. این حمله ساعتی پس از آن رخ داد که سخنگوی نیروهای مسلح یمن با اعلام اینکه فرودگاه ریاض هرگز امن نخواهد بود، نسبت به استفاده از این فرودگاه به تمامی شرکت‌های هواپیمایی و مسافران هشدار داد.

▲ حازم قاسم، سخنگوی جنبش حماس، اعلام کرد رژیم صهیونی بار دیگر سیاست گرسنه‌سازی مردم غزه را در پیش گرفته است. وی روز شنبه در اظهاراتی مطبوعاتی گفت: «فرار رژیم صهیونی از پاسخگویی و مجازات به‌دلیل جنایت پیشین گرسنه‌سازی در غزه، این رژیم را به تکرار این جنایت تشویق کرده است.» قاسم از نظام رسمی و مردمی عربی خواست اجازه ندهند رژیم صهیونی سیاست گرسنه‌سازی و محاصره غزه را بار دیگر اجرا کند. وی همچنین خواستار اقدام عملی کشورهای عربی بر پایه مسئولیت‌های قومی، عربی و دینی شد. نوار غزه همچنان با بحران انسانی و کاهش شدید توانایی ساکنان برای تأمین نیازهای اساسی روبه روست.